

Brev fra Enerhaugen

Av Helge Bergland

Grensefeider med Trømborg

Dessverre var Sameia hovedsognets buffersone mot Trømborg. Selv om deler av Sameia lå innom Apelands territorium, markerte vi ofte høyløyt og med patos at «tremberinger» var vi nå ikke, verken nå eller i overskuelig fremtid. Og når en tar i betraktning at trømboringene var aper, blei Apeland hverdagsbetegnelsen på disse territorier, med flataper, fjellaper og strandaper, alt etter geografisk status.

På søndagsskole-søndager la vi apenavnet klokkelig vekk, ellers kunne Nordre Trømborg søndagsskole bli en blodig skueplass, noe som var langt fra meninga. Ja, på søndagsskolen følte vi Sameias ariere en lett kløing på skulderbladene; det var englevingene som truet med å bryte frem. Bastardene fra Apeland følte denne kløen lengre ned, forståelig nok.

Det er ikke til å underslå at vi i Sameia var de første til å minne utenforstående, det kunne være sommergjester fra Oslo eller søskenbarn fra Mysen på besøk, om apenes lavpannede intelligens og dårlige folkeskikk. Ta for eksempel flatapene, der har en igjen for overdreven klatring i trærne. Og alle strandapene hadde flate neser, personlig hadde vi rundt Åsgård skole sett hvordan apene lå klistra tell ruta, og nesa med snørr og buser utover det hele.

Tid om annen observerte vi aper like oppi åsen ved Enerhaugen, denne bastion mot urtidsvandalene.

*Helge Bergland med sin kone Solveig.
(Bildet utlånt av Unni Kvisler.)*

Skjellsorda lå en tid lavt i terrenget, men med forsterkninger fra Kampen i Oslo og Mysen-slekt fikk vi rødde terrenget for lavpanner. Til og med høye graner blei sømfart, det var ikke til å underslå at apene var fabelaktige til å klatre.

Jørgen var apenes ubestridte leder. Det hendte at han kom aleine inn på Sameia-territoriet, og da fikk han fritt leide. I grunnen var han en gemyttlig kar, lett stammende når han blei for ivrig. Dessuten som flatape, og nabo til O.H. Glørud, hendte det nok at det blei ei pakke sigaretter eller ei eske snus, og Jørgen var ikke den som samlet i lader. Han var romslig, like fra tenna og ner, slik at vi under vennskapelige røykskyer og med snusspøtting på fjellet kunne få nyheter fra det mørke fastland og diskutere «fotbællens» fremtidige status i Trømborgriket.

Jørgen var sjølsagt kaptein på guttelaget, og mente sjøl at han snart var moden for A-laget. Det samme A-laget hadde greid fem poeng de siste fem år. Da poenget kom mot Aremark, kom det på en vanskelig søndag da Aremark bare greide å stille sju mann, de andre fikk ikke fri fra fjøset, blei det sagt. Nå mente Jørgen at han kunne forsterke laget vesentlig, og han antydte at hvis noen av oss hadde løst, – her så han markert på Rolf og Leif fra Kampen – så skulle det ikke stå på sigaretter og snus, nei.

Men vervekampanjen fikk ikke den nødvendige repons. Oslogutta var medlemmer av «Frogg», og vi andre hadde også bestemte grunner for ikke å kaste glans over Apelands fotball. Blant anna sa både'n Jørgen og apene for øvrig «bæll'n». En kan ikke tenke på å vinne en fotballkamp ved evinnelig å rope på «bæll'n».

Nok om det. De minste av oss begynte å ane røykens virkninger, stua på Enerhagen begynte en slags berg- og dalbane-karusell, og han Jørgen måtte hjem til middag. Men han lovt

å komma tebars med fullt mannskap så det kunne bli kamp. «Og jeg skal ta med bæll'n».

Og lørda'n etter kom den ordholdne Jørgen med sine plattfotball-sjonglører. Høyet var nettopp brakt i hus, og det blei skritta opp bane på et høvelig jorde. Det blei sjølsagt løvenes lek med aper. Forsterkningene fra Frogg og søskenbarnet fra Mysen gjorde grovarbeidet, Sameias helter fløy i lukene, og etter 19-0 oppga Jørgen håpet på uavgjort, og tok bæll'n til sitt tårevåte bryst, lenge før kubjella hadde markert sluttsignal.

Og flatapene viste seg som dårlige tapere. Kommet opp i skauen og med kongler og fordeler på sin side manet Jørgen sine tropper til hevn. Og denne gangen oppnådde Trømborg uavgjort.

Akk, ja, tidene forandrer seg. Nå har en eller annen suppekomité revidert sognegrensene, slik at både Bergland og Enerhagen er innlemmet i aperiket Trømborg. Vel, en får ta det med fatning, men verken flatape eller andre hevdvunne betegnelser passer liksom på oss. Kanskje skrytaper?

En av plassene som ligger i idylliske Sameia, nemlig Dammen. Bildet er tatt sommeren 1993 av Ragnhild Tutturen, Eidsberg. Tekst og bilde fra Eidsberg gårdshistorie, bind 3 av Helge Frøyset.